

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย
Analysis of the Relevance Politics to Revolution
and Coup D'etat of Thailand

ชื่อนารมณ จันทิมาชัยอมร¹ บุญมี พรรษา² ฤทธิจักร จันทิมา³
พิธิพิบูลย์ กาญจนพิพิธ⁴ ทศนีย์ มงคลรัตน์⁵ พระวชิรวิชญ์ ฐิตวิโส⁶

Chuenarom Chantimachaiamorn, Boonmee Pansa, Ritthijak Chantima
Phitphiboon Thongkliang, Tassanee Mongkolrat, PhraVachiravich Pattarakiatin

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษามีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดและสาเหตุหรือข้ออ้างของการทำปฏิวัติรัฐประหาร 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย 3) เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการในการยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหาร กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารหลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 รูป คน และบุคคลที่เป็นผู้ปฏิบัติที่มีส่วนในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย จำนวน 45 รูป/คน รวมจำนวน 50 รูป/คน ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบการสัมภาษณ์และนำมาดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายในประเด็นที่กำหนดไว้ โดยใช้แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย ผลการศึกษาพบว่า 1. แนวคิดและสาเหตุหรือข้ออ้างของการทำปฏิวัติรัฐประหารและอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการยึดอำนาจขึ้น เกิดจากการหย่อนประสิทธิภาพของรัฐบาลทำให้ประชาชนเกิดความเดือดร้อน ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับผู้นำทหารในกองทัพ การทุจริตคอร์ปชั่นของนักการเมือง การแย่งชิงอำนาจรัฐระหว่างชนชั้นนำทางการเมือง การกล่าวจาบจ้วงโจมตีสถาบันพระมหากษัตริย์และการล้มเหลวในการบริหารประเทศ 2. ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทยทหารมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองมาโดยตลอดและเริ่มมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองมากขึ้น แม้สังคมไทยจะก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยแต่จะเห็นได้ว่าทหารยังคงมีบทบาทที่ค้ำจุนความมั่นคงของรัฐบาลทั้งเปิดเผยและทางอ้อมดังจะเห็นได้จากการรัฐประหารที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการเมืองการปกครองของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่เสมือนเป็นวัฒนธรรมทางการเมือง

Received: 2021-12-01 Revised: 2021-12-18 Accepted: 2021-12-25

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Graduate School Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: sairoong.bub@mcu.ac.th

^{2 3 4 5 6} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

รูปแบบหนึ่งที่มีการเมืองไทยมักถูกแทรกแซงโดยฝ่ายทหารจากการรัฐประหาร 3. แนวทางและวิธีการในการยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหาร คือ รัฐบาลต้องให้ความสำคัญแก่คนทุกกลุ่มในประเทศไม่ว่าจะเป็นคนชั้นสูง ชั้นกลาง หรือแม้แต่ชนชั้นรากหญ้าก็ต้องรับฟังทุกความคิดเห็น และต้องจัดการกับนักการเมืองที่คอร์รัปชันให้ได้ แนวทางและวิธีการในการยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหารโดยรณรงค์ให้คนไทยมีความรู้ความสนใจต่อกลไกในระบอบประชาธิปไตย 4. ผลดีและไม่ดีของการทำการรัฐประหาร คือ ผลเสียของการทำการรัฐประหารทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศเกิดการอยู่ลำบาก มีการใช้อำนาจเผด็จการ กดขี่และลิดรอนสิทธิเสรีภาพ การใช้อำนาจเพื่อการออกกฎหมายมาเพื่อเอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้องตัวเอง ประเทศต่าง ๆ ไม่ยอมรับการทำรัฐประหาร ผลดีของการทำการรัฐประหารทำให้ความวุ่นวายหรือความขัดแย้งภายในประเทศยุติลง สร้างความสามัคคีขึ้นในชาติ รัฐบาลสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพกว่าระบอบประชาธิปไตย

คำสำคัญ (Keywords): ความสัมพันธ์การเมือง; การปฏิวัติ; รัฐประหาร

Abstract

The study objectives are 1) to study the concept and cause or requirement of revolution and Coup d'état 2) to study of the relevance politics to revolution and coup d'état of Thailand 3) to study of the ways and the method of stopping of revolution and coup d'état. The populations for study are the administrators of political science program of Mahachulalongkornrajavidyalaya University for 5 persons and the people who are related with analyzing of the relevance politics to revolution and Coup d'état of Thailand for 45 persons and total 50 persons for interviewing. The data for analyzing are the results of interviewing, the concept and the theory from the document dealing with analyzing of the relevance politics to revolution and Coup d'état of Thailand. The results of the research were found that: 1. The concept and cause or requirement of revolution and coup d'état and influence make the revolution because of losing of effectiveness and strength of the government making many problems for the populations, conflict between the government and the leader of the soldier, corruptions of the politicians, usurpation between political elites and disparagement of king. 2. The relationship between the politics and revolution of Thailand. The soldier has the role in politics and government for along time and having relationship with the politics more and more thought Thai society is democratic but the role of soldier still supports the effectiveness and the strength of the government openly and indirectly, so the revolution is related with the Thai government from the past until the present as Thai culture of government. 3. The

ways and the method for stopping of the revolution are the government giving the importance of very people in the country not only aristocracy, middle-class and laborers. The government should accept their requirement and punish the politicians who are corrupt. The ways and the methods for stopping of the revolution are making the populations understand the process of democratic system. 4. The good or bad results of revolution, the bad results of revolution make the populations live difficultly and using the dictatorship, losing freedom, crating the new rule of politics for oneself and friends and any countries never accept the revolution, and the good results are stopping the conflict in the country, making the unity of the nation and resolving the problem quickly and effectively.

Keywords: Relevance Politics; Revolution; Coup D'etat

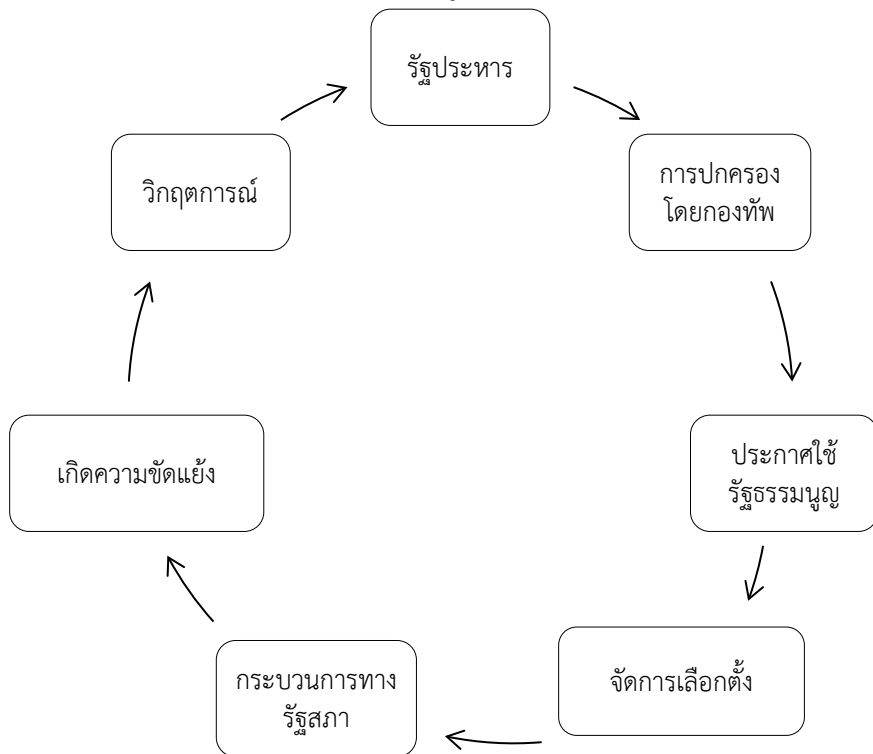
บทนำ (Introduction)

การเมืองไทยได้ก้าวสู่ความเป็นสมัยใหม่ ตั้งแต่รัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การปฏิรูปการปกครองของพระองค์ได้สร้างความรู้สึกรักในความเป็นชาติ และแพร่ขยายอำนาจรัฐออกไปทั่วราชอาณาจักร แต่ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ชนชั้นปกครองไทยมักจะนำมาอ้างเป็นเงื่อนไขการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนคือ ความไม่พร้อมของประชาชน ประชาชนยังขาดการศึกษาแม้ว่าในแง่หนึ่งการปฏิรูปการปกครองจะเป็นการกระชกอำนาจของพระมหากษัตริย์ดังที่มีการกล่าวกันว่า การปฏิรูปการปกครองทำให้ระบอบการปกครองไทยมีลักษณะเป็นราชาธิปไตยหรือสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) อย่างแท้จริงแต่ในอีกแง่หนึ่งการปฏิรูปการปกครองของพระองค์ด้วยการสร้างชาติและสร้างอำนาจรัฐก็เป็นการวางรากฐานสำหรับการพัฒนาทางการเมืองไทยในระยะต่อมา (นพพร อัจริยวนิช, 2527)

การพัฒนาทางการเมืองเป็นการสร้างความเจริญรุดหน้าและสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบการเมือง ปัจจัยที่สำคัญของการพัฒนาทางการเมือง ก็คือการระดมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการพัฒนาสถาบันทางการเมือง อย่างเช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มกดดัน หรือพลังนอกระบบราชการให้มีความเข้มแข็งเพื่อถ่วงดุลอำนาจกับระบบราชการ การพัฒนาสถาบันการเมืองดังกล่าวต้องกระทำอย่างต่อเนื่องถึงจะทำให้การพัฒนาทางการเมืองของประเทศประสบผลสำเร็จระบบการเมืองมีความมั่นคงมีเสถียรภาพ สำหรับประเทศไทยเรานั้นนับตั้งแต่คณะราษฎรทำการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ได้ชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวในการพัฒนาทางการเมืองพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศเนื่องมาจากมีการเข้าแทรกแซงการเมืองโดยกองทัพด้วยการทำรัฐประหารโค่นล้มรัฐบาลพลเรือนที่มาจากทางเลือกตั้งอยู่เสมอ โดยหลักการรัฐธรรมนูญแล้วอาจถือว่าการทำรัฐประหารที่เกิดขึ้นเป็นการแทรกแซงกระบวนการทางการเมือง

ตามระบอบประชาธิปไตย แต่โดยแท้จริงแล้วเท่ากับเป็นผลสะท้อนสภาพความเป็นจริงแห่งสัมพันธภาพอำนาจในสังคมการเมืองไทยภายใต้ระบอบราชการนั่นเอง (เสนห์ จามริก, 2529 : 353)

รูปแบบการเมืองไทยเป็นการเมืองระบบราชการ โดยฝ่ายข้าราชการประจำทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือนเข้ามาแทรกแซงครอบงำการเมืองอยู่เสมอฝ่ายราชการภายใต้การนำของทหารพยายามควบคุมจำกัดบทบาทของสถาบันฝ่ายการเมือง เช่น รัฐสภา พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ ในทุกวิถีทางมาตรการรุนแรงขั้นสุดท้ายที่ทหารใช้ขัดขวางการพัฒนาสถาบันการเมืองพัฒนาประชาธิปไตยก็คือ ทำรัฐประหารในแนวที่ระบอบราชการพัฒนาสถาบันของตนอย่างต่อเนื่องแพร่ขยายอำนาจอิทธิพลไปทั่วประเทศแต่ฝ่ายการเมืองพลังนอกระบบราชการกลับไม่สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการอยู่ภายใต้วงจรแห่งความชั่วร้ายหรือวงจรอุบาทว์ (Vicious circle) ทางการเมืองเริ่มจากมีการรัฐประหารต่อมามีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ การจัดการเลือกตั้งเกิดความขัดแย้งทางการเมืองเกิดวิกฤตการณ์นำไปสู่รัฐประหารในที่สุดดังภาพ 1.1

ภาพที่ 1. วงจรอุบาทว์ทางการเมือง

แหล่งที่มา : (สมศักดิ์ หนูสนิท, 2542)

สถานการณ์การเมืองไทยจะดำเนินการไปตามวงจรนี้ คือ ภายหลังจากการรัฐประหารสำเร็จ นายทหารผู้นำการทำรัฐประหารจะครอบครองอำนาจอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ภายหลังจากนั้นจะมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญเพื่อลดความกดดันทางการเมืองจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปโดยพยายามแสดงให้เห็นว่ามีการให้ประชาธิปไตยแก่ปวงชน และยอมรับข้อเรียกร้องที่ให้มีการเมืองแบบเปิด

ภายหลังมีการเลือกตั้งทั่วไปก็มีรัฐสภา ซึ่งทำการจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนที่มาจากการเลือกตั้ง ต่อจากนั้นจะเริ่มมีความขัดแย้งในคณะรัฐบาลซึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง จนรัฐบาลควบคุมไม่อยู่ กองทัพจึงทำการรัฐประหารโค่นล้มรัฐบาลพลเรือนอีกครั้งหนึ่ง (ลิขิต ชีรวินิต, 1985 : 268)

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ฝ่ายทหารได้เข้ายึดอำนาจโดยการทำการรัฐประหารสำเร็จถึง 13 ครั้ง คือในปี พ.ศ.2476, พ.ศ.2490, พ.ศ.2494, พ.ศ.2500 พ.ศ.2501, พ.ศ.2514, พ.ศ.2519, พ.ศ.2520 และ พ.ศ.2534, พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2557 (สุจิต บุญบงการ, 2537) จะเห็นได้ว่าการทำการรัฐประหารทำให้ทหารเข้ามาเกี่ยวข้องกับการการเมืองอยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้เพราะว่าองค์กรทางการเมืองเป็นองค์กรในสังคมที่มีความเข้มแข็งกว่าองค์กรอื่น ๆ และเป็นองค์กรที่มีความแตกต่างจากสถาบันทางการเมือง การที่สถาบันทางการเมืองมีความอ่อนแอขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานของชาติ ทำให้คณะทหารซึ่งเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งกว่าสามารถเข้าทำการแทรกแซงยึดอำนาจได้

ลักษณะเด่นขององค์กรทหารซึ่งทำให้คณะทหารมีการจัดตั้งที่ดีมีเอกภาพ และมีความเข้มแข็ง ได้แก่ การที่ทหารได้รับการศึกษาและฝึกอบรมที่เน้นความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีความรัก หมู่อุปถัมภ์ มีความสามัคคีกัน ลักษณะการจัดองค์กรมีสายการบังคับบัญชา และระดับการควบคุมที่ชัดเจน คณะทหารถูกอบรมให้มีความคิดความเชื่อแบบเดียวกันคือ ความรักชาติ ความมีระเบียบวินัย ความมีประสิทธิภาพ และความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ลักษณะองค์กรทหารดังกล่าวนี้ไม่มีอยู่ในสถาบันการเมืองจึงทำให้องค์กรทหารมีความเข้มแข็งกว่าสถาบันการเมือง (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2536 : 167)

การแทรกแซงทางการเมืองจากการรัฐประหารเป็นการขัดขวางการพัฒนาทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยทำให้การเมืองการปกครองของไทยต้องหยุดชะงักขาดความต่อเนื่อง อยู่เสมอ แต่ภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 สถานทางการเมืองได้เปลี่ยนแปลงไป กระแสการยอมรับประชาธิปไตยเป็นไปอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชนประกอบกับกระแสประชาธิปไตยในเวทีโลกที่เป็นยุคของการถอนตัวทางการเมืองของทหารมากกว่าเป็นยุคของการแทรกแซงทางการเมืองของทหารเช่นที่ผ่านมา มา จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เราเห็นข้อเท็จจริงทางการเมืองประการหนึ่งก็คือ กระแสความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่เห็นด้วยกับกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการทำการรัฐประหาร คือ ปัญหาความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย ที่ต่างฝ่ายต่างฉกฉวยใช้สร้างคำอธิบายหรือกล่าวอ้างถึงเนื้อหาสาระเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง โดยการตีความหมายและกระบวนการประชาธิปไตยแบบเข้าข้างตนเอง โดยปราศจากการคำนึงถึงบรรทัดฐานอันควรพึงปฏิบัติภายใต้การปกครองด้วยระบอบนี้ ปัญหานี้ไม่ได้เป็นเพียงเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็น หากรวมไปถึงปัญหาเรื่องการยอมรับความชอบธรรมของการรัฐประหารในครั้งนี้อีกด้วย มีข้อถกเถียงจำนวนมากจากนักวิชาการ ปัญญาชน สื่อมวลชน และนักการเมืองที่แสดงทัศนคติต่าง ๆ นานาเพื่ออธิบายสถานภาพของการรัฐประหาร (เกษม เพ็ญภินันท์, 2550) จนเวลาล่วงเลยมาหลายปี ผลจากการรัฐประหารครั้งนี้หลาย

อย่างยังคงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 นำไปสู่ความแตกแยกทางการเมืองมีการแบ่งฝ่ายกันอย่างชัดเจน รวมไปถึงความคิดเห็นที่ต่างกันอย่างเห็นแก่ตัวต่อการรัฐประหารครั้งดังกล่าวด้วย

ผลกระทบจากการปฏิวัติรัฐประหารทำให้การเมืองการปกครองเกิดความล่าช้าหรือตามหลังประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้เศรษฐกิจที่ทำท่าว่าจะมีการเติบโตขึ้นก็ต้องลดลงจากการทำรัฐประหาร ด้วยเหตุดังกล่าวนี้นักวิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย” และสาเหตุหรือข้ออ้างในการทำปฏิวัติรัฐประหาร และผลสำเร็จของการทำปฏิวัติรัฐประหารว่าบรรลุเป็นไปตามสาเหตุหรือข้ออ้างหรือไม่ นอกจากนี้ยังศึกษาถึงข้อดีและข้อเสียของการปฏิวัติรัฐประหารและแนวทางในการหยุดการทำปฏิวัติรัฐประหาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและสาเหตุหรือข้ออ้างของการทำปฏิวัติรัฐประหาร ตลอดทั้งศึกษาถึงอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการยึดอำนาจขึ้น
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการในการยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหาร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและคุณภาพ ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อประมวลองค์ความรู้ ศึกษาแนวคิด หลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย โดยศึกษาจากศึกษาพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. 2475 จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (ฉบับปัจจุบัน) และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดทั้งงานวิจัยที่มีผู้รู้ได้ศึกษาไว้ รวมถึงการเก็บข้อมูลเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เช่น การสนทนากลุ่ม ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการเก็บข้อมูลเชิงภาคสนาม

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณาจารย์และนิสิตนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกคณาจารย์และนิสิตนักศึกษา เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกมหาวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- (1) คัดเลือกคณาจารย์ผู้สอน
- (2) คัดเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมกับการเมืองและการปฏิวัติและการรัฐประหาร

จากเกณฑ์การคัดเลือก ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ สถาบันการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้คัดเลือกมา ผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินการตามโครงการวิจัยนี้เน้นการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย และการสัมภาษณ์ ส่วนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลนั้นเน้นวิธีการแสวงหาความรู้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ คัดเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิบัติและรัฐประหารของไทย ในพื้นที่กรณีศึกษาทั้ง 2 แห่ง โดยดำเนินการและใช้เครื่องมือที่สำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงคุณภาพ กล่าว คือ

1) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องตามประเด็นที่กำหนดไว้ โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ในการศึกษาข้อมูลทางเอกสารสำรวจกระทำก่อนที่จะเข้าไปเก็บข้อมูลภาคสนาม และในขณะระหว่างเก็บข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลที่ทำการศึกษาได้แก่ เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ จากห้องสมุด ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

2) เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ข้อมูลเชิงกายภาพใช้วิธีสังเกตการณ์โดยใช้แบบสังเกตชนิดไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation) เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมทั่วไป และแบบสังเกตการณ์ชนิดมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในกรณีที่เข้าไปร่วมในกิจกรรมในแต่ละแห่ง เพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิบัติและรัฐประหารของไทย

3) รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับข้อมูลพื้นฐาน และคำถามที่ตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ในการเก็บข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงของแต่ละสถานการณ์

ดังนั้น จึงมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์และแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์สำหรับผู้นำองค์กร และผู้ที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเรื่อง ศึกษา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิบัติและรัฐประหารของไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ก่อนการลงเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจเบื้องต้นว่า การรู้และเข้าใจในความเป็นมนุษย์ของผู้วิจัยและผู้ถูกวิจัย จะต้องอาศัยการยอมรับในความรู้และความสามารถของผู้วิจัยและผู้ถูกวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน โดยติดต่อประสานงานกับผู้ถูกสัมภาษณ์โดยมีหนังสือนำเพื่อขอทำการสัมภาษณ์ กำหนดวันเวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ จัดเวทีเพื่อสัมภาษณ์ในแต่ละแห่ง และดำเนินการสัมภาษณ์ โดยคณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์สำหรับผู้นำ และผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เรียบเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการบันทึกภาพนามารวบรวมและแยกแยะเป็นหมวดหมู่ตามความมุ่งหมายของการวิจัย และประเด็นคำถามที่ได้กำหนดไว้ ส่วนการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจะกระทำไปพร้อม ๆ กันตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย และหลังจากเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จาก

การบันทึกข้อมูลจากการถอดเสียงการสัมภาษณ์และภาพถ่ายในแต่ละครั้ง โดยการจำแนกข้อมูล คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามความมุ่งหมายการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และนำมาดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายในประเด็นที่กำหนดไว้ โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย

ผลการวิจัย (Research Results)

แนวคิดและสาเหตุหรือข้ออ้างของการทำปฏิวัติรัฐประหาร ตลอดทั้งศึกษาถึงอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการยึดอำนาจขึ้น

1. แนวคิดและสาเหตุหรือข้ออ้างของการทำปฏิวัติรัฐประหาร

การทำปฏิวัติรัฐประหารหรือการแทรกแซงทางการเมืองของทหารเป็นเหตุให้พรรคการเมืองต้องล้มสลาย การไม่มีพรรคการเมืองนั้นทำให้กิจกรรมทางการเมืองต้องหยุดชะงักลง ซึ่งหากพิจารณาประวัติศาสตร์ทางการเมืองไทยนับตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน มีการทำรัฐประหารทั้งหมด 13 ครั้ง ก็มีข้ออ้างและเหตุผลไม่แตกต่างกันมากนักถึงแม้ว่าจะเกิดในยุคสมัยแตกต่างกัน แนวคิดและสาเหตุหรือข้ออ้างของการทำปฏิวัติรัฐประหารนั้นส่วนมากทุกยุคทุกสมัยปัญหาเกิดจาก

- 1) รัฐบาลหย่อนประสิทธิภาพของรัฐบาล ประสิทธิภาพของรัฐบาลโดยทั่วไป มักจะถูกวิพากษ์จากความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศที่กำลังประสบอยู่ และเกิดเป็นความเดือดร้อนของประชาชนในขณะนั้น ซึ่งได้แก่ ปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจ มักจะถูกนำมาใช้เป็นตัววัดประสิทธิภาพของรัฐบาลอยู่เสมอ
- 2) สภาพความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับผู้นำทหารในกองทัพ การแทรกแซงกิจการภายในและขัดกลุ่มผลประโยชน์ภายในกองทัพ ทำให้ทหารในกองทัพเกิดความไม่พอใจ เนื่องจากได้รับผลประโยชน์ต่อตำแหน่งหน้าที่และผลประโยชน์ในกองทัพทั้งส่วนตัวและส่วนรวม
- 3) การทุจริตคอร์ปชั่นของนักการเมือง ทั้งปัญหาเรื่องของความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส มีความเคลือบแคลงในตัวเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ปัญหาการเลือกปฏิบัติ ขาดความเสมอภาคในการอำนวยความสะดวก ความไม่สามารถดำเนินนโยบายของประเทศ ที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในประเทศได้ รวมไปถึงการกล่าวจาบจ้วงโจมตีสถาบันพระมหากษัตริย์
4. การยึดอำนาจทางการเมืองในประเทศไทยโดยการทำรัฐประหารนั้นเป็นการต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจรัฐระหว่างชั้นนำทางการเมืองทั้งสิ้น ไม่ได้เกิดจากการขัดแย้งทางชนชั้นเลย แต่เกิดจากกลุ่มชนชั้นนำที่เป็นกลุ่มพลังเก่า กับกลุ่มพลังใหม่ หากกลุ่มพลังใดได้ครอบครองอำนาจรัฐอยู่ อีกกลุ่มพลังก็จะพยายามเข้าแย่งชิงอำนาจปกครองโดยใช้ยุทธวิธีสนับสนุน
5. การล้มเหลวในการบริหารประเทศ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง ด้านทุจริตและด้านการบริการสังคมของรัฐบาลทำให้ประชาชนเกิดความไม่พอใจต่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล มีการเอื้อผลประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง ทำให้มีการประท้วง เกิดจลาจลขึ้นในประเทศ มีการฆ่ากันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน

สรุปได้ว่า แนวคิดและสาเหตุหรือข้ออ้างของการทำปฏิวัติรัฐประหารและอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการยึดอำนาจขึ้นเกิดจาก การหย่อนประสิทธิภาพของรัฐบาลทำให้เกิดความเดือดร้อนของประชาชน ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับผู้นำทหารในกองทัพ การทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง การแย่งชิงอำนาจรัฐระหว่างชนชั้นนำทางการเมือง การกล่าวจาบจ้วงโจมตีสถาบันพระมหากษัตริย์และการล้มเหลวในการบริหารประเทศ

2. ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิวัติและรัฐประหารของไทย

การรัฐประหาร ได้เกิดขึ้นคู่กับสังคมการเมืองไทยมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่สมัยยุครัฐจารีตจนถึงปัจจุบัน แต่ปรากฏว่าเป็นเพียงการแย่งชิงอำนาจของชนชั้นนำของประเทศ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับประชาชนผู้ถูกปกครองเลย ประเทศไทยนับตั้งแต่ก่อนและหลังการปฏิรูประบอบการปกครองใน พ.ศ. 2475 ทหารมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองมาโดยตลอดและเริ่มมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองมากขึ้น แม้สังคมไทยจะก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยแต่จะเห็นได้ว่าทหารยังคงมีบทบาทที่ค้ำจุนความมั่นคงของรัฐบาลทั้งเปิดเผยและทางอ้อมดังจะเห็นได้จากการรัฐประหารที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการเมืองการปกครองของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่เสมือนเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่มีการเมืองไทยมักถูกแทรกแซงโดยฝ่ายทหารจากการรัฐประหาร โดยปกติแล้วทหารจะไม่เข้าแสดงบทบาททางการเมือง เนื่องจากรัฐธรรมนูญตลอดจนกฎระเบียบการปฏิบัติราชการไว้อย่างชัดเจน รัฐธรรมนูญจะกำหนดหน้าที่ของทหารไว้ 2 ลักษณะ คือ หน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันประเทศ รักษาเอกราช ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย ตลอดจนสถาบันสำคัญของประเทศ และอีกหน้าที่หนึ่งก็คือหน้าที่ในการพัฒนาประเทศ ผู้มีอำนาจทางทหารมักเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองไทยเสมอมาจากประวัติศาสตร์การยาวนานของชาติไทย ผู้นำฝ่ายทหารจะเข้าบริหารประเทศ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบรรดาข้าราชการพลเรือนที่เป็นสมัครพรรคพวกโดยการแต่งตั้งพวกของตนเข้าครองตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในทางที่จะช่วยสร้างฐานแห่งอำนาจทางการเมืองและทางเศรษฐกิจให้เพิ่มความมั่นคงขึ้นแก่ฝ่ายตน เหตุผลที่นำมาอ้างในการยึดอำนาจแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่การเกิดจากปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับความด้อยพัฒนาของประเทศ การทุจริตคอร์รัปชัน การสูญเสียศีลธรรมจริยธรรมของนักการเมือง ความอ่อนแอหรือความล้มเหลวของรัฐบาลพลเรือน ความอ่อนแอในโครงสร้างของสังคม การสูญเสียความชอบธรรมในการบริหารปกครองประเทศ ประชาชนเกิดการแตกแยกทางความคิดนำไปสู่การชุมนุมประท้วงต่อต้านรัฐบาลจนกระทบต่อความสงบมั่นคงของประเทศ รัฐบาลใช้อำนาจเกินขอบเขตจนนำไปสู่วิกฤติความชอบธรรม ด้วยเหตุนี้ทหารจึงเข้าแทรกแซงทางการเมืองทำให้สังคมการเมืองไทยเกิดการรัฐประหารอย่างเป็นประจำ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องปากเรื่องท้องของประชาชน เพื่อปราบคอร์รัปชันเพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ จากการที่ผู้นำฝ่ายทหารเข้าไปมีบทบาททางการเมืองในระดับสูงของประเทศเรื่อยมาทำให้นายทหารเป็นจำนวนไม่น้อยเกิดความสนใจเรื่องการเมืองคอยติดตามความเคลื่อนไหวของผู้นำฝ่ายทหารเหล่านั้น เมื่อประเทศมีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่มากขึ้น ประชาชนก็มีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่า การเลือกตั้งเป็นที่มาของความชอบธรรม ซึ่งจะทำให้

ทหารยึดอำนาจและปกครองประเทศได้อย่างลำบากมากขึ้น บทบาทของทหารจะมีขอบเขตจำกัด บางประการ คือ ทหารจะไม่เข้าควบคุมและปลุกระดมหรือจัดตั้งกลุ่มมวลชน เพื่อทำการควบคุม มวลชนจากบนลงสู่ล่างซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการมีเวลาจำกัดในการปกครอง และมักมีวัตถุประสงค์ ที่จำกัดวงแคบเฉพาะการแก้ไขปัญหาสำคัญ เมื่อเห็นว่าสามารถควบคุมสถานการณ์ได้แล้วก็จะทำ การส่งมอบอำนาจการปกครองคืนให้กับรัฐบาลพลเรือน การรัฐประหารกับการเมืองไทยจะคงอยู่คู่ กันไปอีกยาว จนกว่าประชาชนจะเปลี่ยนความคิดว่าการพัฒนาให้ระบอบการเมืองการปกครองของ ไทยเป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ควรเริ่มจากการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจหลักประชาธิปไตยที่ ถูกต้องให้แก่ประชาชนในสังคมมุ่งเน้นให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่ที่กลุ่มทหาร เองก็ต้องยุติการเข้าแทรกแซงหรือมีบทบาททางการเมืองโดยต้องมีความเป็นทหารอาชีพคือการรู้จัก หน้าที่ความรับผิดชอบในขอบเขตของตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับการตัดสินใจทางการเมือง

สรุปได้ว่า การรัฐประหาร ได้เกิดขึ้นคู่กับสังคมการเมืองไทยมาอย่างยาวนาน จนกว่า ประชาชนจะเปลี่ยนความคิดว่าการพัฒนาให้ระบอบการเมืองการปกครองของไทยเป็น ประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ ทหารมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองมาโดยตลอดและเริ่ม มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองมากขึ้น แม้สังคมไทยจะก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยแต่จะเห็นได้ว่า ทหารยังคงมีบทบาทที่ค้ำจุนความมั่นคงของรัฐบาลทั้งเปิดเผยและทางอ้อมดังจะเห็นได้จากการ รัฐประหารที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการเมืองการปกครองของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่เสมือนเป็น วัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่มีการเมืองไทยมักถูกแทรกแซงโดยฝ่ายทหารจากการ รัฐประหาร

3. แนวทางและวิธีทางในการยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหาร

กระบวนการยุติธรรมของไทยต้องจัดการกับนักการเมืองที่คอร์รัปชันให้ได้ เพราะการ รัฐประหารหลายครั้งมักอ้างสาเหตุเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง รัฐบาลต้องให้ ความสำคัญแก่คนทุกกลุ่มในประเทศไม่ว่าจะเป็นคนชั้นสูง ชั้นกลาง หรือแม้แต่ชนชั้นรากหญ้าก็ต้อง รับฟังทุกความคิดเห็น การรัฐประหารเกิดขึ้นหลังจากมีม็อบ มีการประท้วง มีการเดินต่อต้านการ บริหารประเทศของรัฐบาลจนเป็นเหตุให้เกิดจลาจลเกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินทำให้ทหาร ออกมายึดอำนาจทำการรัฐประหาร วิธีทางในการยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหาร ได้แก่ 1) รมรณรงค์ ให้คนไทยมีความรู้ความสนใจต่อกลไกในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนต้องมีความสนใจใน ระบอบการเมือง ระบอบการปกครอง และระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญใน ระบอบเหล่านี้ให้ได้ ประชาชนต้องตระหนักอยู่เสมอว่าอำนาจต้องมาจากประชาชน 2) กฎหมาย ต้องมาจากกระบวนการนิติบัญญัติในระบบรัฐสภาเท่านั้น จึงจะใช้ปกครองตนเองได้ไม่ใช่มาจาก ประกาศ หรือคำสั่งของคณะปฏิวัติรัฐประหาร 3) รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนไม่ควร นำกฎหมายที่ออกโดยคณะปฏิวัติรัฐประหารมาใช้ในการบริหารประเทศไม่ว่ากฎหมายนั้นจะเกิด ประโยชน์มากน้อยเพียงใดก็ตาม เพราะถือว่ากฎหมายดังกล่าวไม่ได้เกิดจากเจตจำนงร่วมกันของ ประชาชนแต่เกิดขึ้นจากความต้องการของผู้มีอำนาจปกครองในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อเอื้อประโยชน์ ให้กับตนเอง 4) อำนาจที่เกิดจากการปฏิวัติรัฐประหารต้องมีกรอบ หรือกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน

เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ อำนาจประกาศ และคำสั่งของคณะปฏิวัติรัฐประหารต้องสิ้นสุดลง 5) การปฏิรูปกองทัพให้สอดคล้องกับประชาธิปไตย กลุ่มทหารต้องยุติการแทรกแซงทางการเมืองด้วยการปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งเป็นการทำลายบรรยากาศทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ร้ายแรงและยังทำลายการยอมรับจากประชาชนและควรทำให้ทหารเป็นทหารอาชีพ 6) การออกกฎหมายให้มีโทษหนักต่อคณะทำรัฐประหารโดยไม่มีข้อยกเว้นในการนิรโทษกรรมตัวเองและอายุความในทางกฎหมายอาญาไม่มีวันหมดอายุความ การบริหารงานรัฐบาลต้องโปร่งใสไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ไม่เข้าไปแทรกแซงองค์อิสระทุกองค์ ไม่เอื้อผลประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง รวมทั้งเขียนเป็นมาตราไว้ในรัฐธรรมนูญห้ามทำรัฐประหารหรือก่อการปฏิวัติ 7) ปฏิรูปองค์กรอิสระ ไม่เข้าไปแทรกแซงการทำงานขององค์กรอิสระและให้สิทธิเสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์การบริหารประเทศของรัฐบาล

สรุปได้ว่า รัฐบาลต้องให้ความสำคัญแก่คนทุกกลุ่มในประเทศไม่ว่าจะเป็นคนชั้นสูง ชั้นกลาง หรือแม้แต่ชนชั้นรากหญ้าก็ต้องรับฟังทุกความคิดเห็น และต้องจัดการกับนักการเมืองที่คอร์รัปชันให้ได้ แนวทางและวิธีทางในการยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหาร โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความรู้ความสนใจต่อกลไกในระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนไม่ควรนำกฎหมายที่ออกโดยคณะปฏิวัติรัฐประหารมาใช้ในการบริหารประเทศไม่ว่ากฎหมายนั้นจะเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใดก็ตาม อำนาจที่เกิดจากการปฏิวัติรัฐประหารต้องมีกรอบ หรือกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ การปฏิรูปกองทัพให้สอดคล้องกับประชาธิปไตย กลุ่มทหารต้องยุติการแทรกแซงทางการเมือง มีการการออกกฎหมายให้มีโทษหนักต่อคณะทำรัฐประหารโดยไม่มีข้อยกเว้นในการนิรโทษกรรมตัวเอง และให้สิทธิเสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์การบริหารประเทศของรัฐบาล

4. ผลดีและไม่ดีของการทำรัฐประหาร

ประเทศไทยมีรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศหลายชุด ทั้งมาจากการ เลือกตั้งและการรัฐประหาร การทำรัฐประหารหลายครั้งในอดีตอาจไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากนัก

ผลเสียของการทำรัฐประหาร สามารถสรุป ได้ดังนี้

1) ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศเกิดการอยู่ลำบาก มีการใช้อำนาจเผด็จการ กดขี่และลิดรอนสิทธิเสรีภาพ มีความขัดแย้งทางด้านความคิดของประชาชน แบ่งฝักฝ่ายกัน ไม่มีความสามัคคีกันในประเทศ ประชาชนส่วนใหญ่ที่ถูกกดขี่และขาดสิทธิเสรีภาพ ย่อมจะไม่สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลอย่างเต็มที่และอาจพยายามต่อต้านอย่างลับ ๆ ทำให้เกิดความไม่สงบภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากความไม่พอใจของประชาชนที่ถูกกดขี่ข่มเหงและลิดรอนสิทธิเสรีภาพด้านต่าง ๆ

2) การใช้อำนาจเพื่อการออกกฎหมายมาเพื่อเอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้องตัวเอง โดยไม่มีใครรู้หรือกล้าคัดค้าน ทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย หากผู้นำไม่มีประสิทธิภาพ อาจทำให้ประเทศแย่ลง เพราะไม่มีใครสามารถคัดค้านการตัดสินใจได้ หากมีการโกงกินหลังจากการทำรัฐประหาร ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบได้

3) การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะจะถูกกีดกันจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ทำให้เกิดความโดดเดี่ยว ซึ่งเป็นการนำประเทศให้เกิดความล่าช้าได้ เนื่องจากประเทศต่างๆ ไม่ยอมรับการทำรัฐประหาร

4) เสียเงินงบประมาณมหาศาล เพื่อร่างรัฐธรรมนูญใหม่ ทำประชามติ เลือกตั้งใหม่ หากต้องมีการเลือกตั้งตามมา

ผลดีของการทำรัฐประหาร สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ทำให้ความวุ่นวายหรือความขัดแย้งภายในประเทศยุติลง สร้างความปรองดอง หากผู้ทำรัฐประหารเป็นคนที่มีความสามารถ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมจะรุดหน้าได้รวดเร็ว มีการร่างข้อกฎหมายใหม่เพื่อความยุติธรรมสมประสงค์ทุกฝ่าย สร้างความสามัคคีขึ้นในชาติ

2) การแก้ปัญหาบางอย่างมีประสิทธิผลกว่าระบอบประชาธิปไตย สร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เพราะเป็นการรวมอำนาจสามารถสั่งการได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ปัญหาทุกอย่างจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว

3) รัฐบาลสามารถตัดสินใจทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รวดเร็วกว่าระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลสามารถออกกฎหมายมาบังคับใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากเสียงข้างมากในรัฐสภา ช่วยให้การปกครองมีประสิทธิภาพและสร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เพราะเป็นการรวมอำนาจสามารถสั่งการได้อย่างรวดเร็ว

สรุปได้ว่า การทำรัฐประหารหลายครั้งในอดีตตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา มีทั้งผลเสียและผลดีกับประเทศไทย ผลเสียของการทำรัฐประหารทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศเกิดการอยู่ลำบาก มีการใช้อำนาจเผด็จการ กดขี่และลิดรอนสิทธิเสรีภาพ การใช้อำนาจเพื่อการออกกฎหมายมาเพื่อเอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้องตัวเอง ประเทศต่างๆ ไม่ยอมรับการทำรัฐประหาร ผลดีของการทำรัฐประหารทำให้ความวุ่นวายหรือความขัดแย้งภายในประเทศยุติลง สร้างความสามัคคีขึ้นในชาติ รัฐบาลสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ได้รวดเร็วและมีประสิทธิผลกว่าระบอบประชาธิปไตย

องค์ความรู้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิบัติและรัฐประหารของไทย” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และเขียนสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังนี้ 1) สาเหตุหรือข้ออ้างของการทำปฏิวัติรัฐประหาร เกิดจาก เกิดความล้มเหลวของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่กำลังกระทบกระเทือนต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศ เกิดความแตกแยกภายในรัฐบาล มีการทุจริตคอร์รัปชัน ข้าราชการการเมืองใช้อำนาจกดขี่ข่มเหง ข้าราชการประจำ รัฐบาลเป็นเผด็จการทางรัฐสภาและการบิดเบือนล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) ความสัมพันธ์การเมืองกับการปฏิบัติและรัฐประหารของไทย การรัฐประหารในเมืองไทยส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากสาเหตุความอ่อนแอหรือความล้มเหลวของรัฐบาลพลเรือน การสูญเสียความชอบธรรมในการบริหารปกครองประเทศ เนื่องมาจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การสูญเสียศีลธรรม

จริยธรรมของนักการเมือง รัฐบาลไม่สามารถควบคุมสภาและแก้ปัญหาได้หรือการเป็นเผด็จการ รัฐบาล ประชาชนเกิดการแตกแยกทางความคิดนำไปสู่การประชุมประท้วงต่อต้านรัฐบาลจนกระทบ ต่อความสงบมั่นคงของประเทศ ด้วยเหตุนี้ทหารจึงเข้าแทรกแซงทางการเมืองทำให้สังคมการเมืองไทยเกิดการรัฐประหารอย่างเป็นประจำ แต่เมื่อประเทศมีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่มากขึ้น ประชาชนก็มีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเห็นด้วยกับ แนวคิดที่ว่า การเลือกตั้งเป็นที่มาของความชอบธรรม ซึ่งจะทำให้ทหารยึดอำนาจและปกครอง ประเทศได้อย่างลำบากมากขึ้น 3) แนวทางและวิธีทางในการยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหาร การ ยับยั้งหรือหยุดการทำรัฐประหาร กระบวนการยุติธรรมของไทยต้องจัดการกับนักการเมืองที่ คอร์รัปชั่นให้ได้ โดยการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีความเป็นอิสระ มีความเสมอภาคในการ อำนาจความยุติธรรม ไม่ถูกแทรกแซงโดยการเมือง มีการลงโทษอย่างเด็ดขาด รวมถึงการรณรงค์ให้ คนไทยมีความรู้ความสนใจต่อกลไกในระบอบประชาธิปไตย เมื่อประชาชนตื่นตัวต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยแล้ว การครอบงำจากวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมที่เน้นให้ เชื่อฟังผู้มีอำนาจ ก็จะถูกขัดขวางจึงควรให้โอกาสคนในสังคมได้มีสิทธิเลือกหรือตัดสินใจด้วยตัวเอง ให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้ทางการเมืองและเข้ามีส่วนร่วมมากขึ้นโดยการเปิดพื้นที่ให้มีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประกอบกับส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องประชาธิปไตย 4) ผลเสียของการทำ การรัฐประหาร เกิดการทุจริตต่อราษฎรได้ง่าย มีการใช้อำนาจเผด็จการ กดขี่และลิดรอนสิทธิ เสรีภาพของประชาชน การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ จะเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะจะ ถูกกีดกันจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ผลดีของการทำการ รัฐประหาร รัฐบาลสามารถตัดสินใจทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รวดเร็วและการแก้ปัญหาบางอย่างมี ประสิทธิภาพกว่าระบอบประชาธิปไตย

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกษม เพ็ญภินันท์. (2550). *ฮาเบอร์มาสและปริมนทลสาธารณะ: ภาคปฐมบท*. นิตยสารวิภาษา. 2(6), 33-38.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2536). *ปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ลิขิต อีระเวคิน. (1985). *การพัฒนาการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- สุจิต บุญบงการ. (2537). *การพัฒนาทางการเมืองของไทย: ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบัน การเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- เสนห์ จามริก. (2529). *การเมืองไทยกับการพัฒนารัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.